

SAKSFREMLEGG

Helhetlig satsning på næringsarbeidet i Melhus kommune - ulike organisasjonsmodeller

Saksansvarlig: Signy Overbye

Arkivsak 17/ 4971

Forslag til vedtak:

- Det opprettes et eget *Næringsråd* i Melhus kommune.
- Næringsrådet vil ha to roller. Det ene er å gi innspill til aktuelle saker av betydning for næringslivet. Det andre er å utveksle gjensidig relevant informasjon.
- Melhus kommunes nåværende aktivitet på næringsområdet opprettholdes. Dette innbefatter kommunens administrative oppgaver knyttet til overordnet plan, arealforvaltning og byggesak. I tillegg omfatter det næringsstøtte, næringspris og råd- og veiledningstjeneste overfor gründere og næringsdrivende, samt utredningsoppgaver innen næringsområdet og toårig handlingsplan i tilknytning til Strategisk Næringsplan.
- Informasjon om næring på kommunens nettside oppdateres slik at den gjenspeiler det helhetlige næringsarbeidet, inkludert råd- og veiledningstjeneste overfor gründere og næringsdrivende.

Bakgrunn for saken:

Økonomi og handlingsplanen

I Økonomi og handlingsplanen for Melhus kommune 2016-2019 er følgende mål formulert under næring (pkt. 1.3.02) etter enstemmig vedtak i kommunestyret:

Melhus kommune skal sørge for en helhetlig næringspolitikk gjennom en best mulig organisering av kommunens interesser og aktiviteter innen området. Kommunestyret ber Rådmannen om å se på ulike organisasjonsmodeller som kan bidra til en helhetlig satsning på næringsarbeidet i kommunen.

Strategisk Næringsplan for Trondheimsregionen

Strategisk næringsplan ble behandlet i formannskapet 24.01.17 (PS 12/17) og deretter i kommunestyret 31.1.17 (PS 5/17), der følgende vedtak ble fattet:

- *Kommunestyret i Melhus vedtar Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen, og vil legge den til grunn for næringsarbeidet i kommunen.*
- *Overordnede mål, delmål og strategier legges til grunn for utarbeiding av toårige handlingsplaner innen de områder som er relevant for Melhus kommune.*
- *Oppfølging av planen i tråd med punktene over forutsetter at kommunen styrker kapasiteten på næringsområdet mht. stillingsandel og kompetanse*
- *Det etableres et Næringsråd i Melhus kommune*

Opprettelse av næringsråd

Sak om opprettelse av næringsråd ble behandlet i formannskapet 13.06.17 (PS 94/17), der følgende vedtak ble fattet:

- *Det etableres et næringsråd i Melhus kommune bestående av representanter fra politisk nivå, næringsliv og kommunens administrasjon*
- *Næringsrådet følger opp Strategisk Næringsplan for Trondheimsregionen, inkludert utarbeiding av toårige handlingsplaner*
- *Saken oversendes rådmannen og innarbeides i sak om ulike organisasjonsmodeller som kan bidra til en helhetlig satsning på næringsarbeidet i kommunen.*

Interkommunalt samarbeid – landbruk

Under behandlingen av økonomi- og handlingsplanen for perioden 2017-2020 ble følgende vedtak fattet av Melhus kommunestyre:

«Melhus kommune har i dag interkommunalt samarbeid på en del områder. Kommunestyret mener at man kan se for seg muligheten for ytterligere interkommunalt samarbeid på flere områder, både for å bedre tjenestetilbudet og redusere kommunens driftskostnader. Rådmannen bes utrede mulige områder som det kan etableres interkommunalt samarbeid innenfor.»

Med utgangspunkt i vedtaket utredes muligheten for interkommunalt samarbeid med Skaun kommune innen landbruksforvaltning, skogbruksforvaltning, viltforvaltning og friluftsliv.

Dialog mellom partene innen næringsarbeidet

Fra næringslivets side har det vært et uttrykt ønske å få til god dialog mellom næringslivsaktører og kommunens administrasjon for å utveksle informasjon om hindringer og muligheter for økt næringsvirksomhet. Forutsigbarhet fra kommunens side når det gjelder næringsareal og saksbehandlingstid knyttet til byggesaker har vært av stor betydning. Etter ønske fra næringslivsaktører er det opprettet dialogmøter med kommunens byggesaks kontor for å utveksle erfaringer og gjensidige behov. Men det er fortsatt slik at politisk nivå ikke er med i dialogmøter til tross for at politikerne har jevnlig kontakt med næringslivet og mottar ulike henvendelser fra næringslivsaktører.

Saksutredning:

Mål for næringsarbeidet

I kommuneplanens samfunnsdel står følgende om, næring: *Melhus kommune skal legge til rette for utvikling av både store og små bedrifter og opprettholde et mangfoldig og bærekraftig landbruk. Antall arbeidsplasser innenfor kommunen skal økes.*

I Økonomi og handlingsplanen for 2016-2019 står det at formålet med næringsarbeidet er følgende:

Opprettholde et godt samarbeid med næringslivsaktørene, og sørge for gode rammevilkår for eksisterende og nye virksomheter i kommunen.

Status, kommunens interesser og aktiviteter innen næringsområdet

Melhus kommunes helhetlige næringsarbeid består av en rekke aktører, selskap, aktiviteter og interesser. For at det skal være lettere å få en oversikt over dette mangfoldet, er det her sammenstilt i en vedlagt oversiktstabell. Den inneholder nåværende og ønskede næringsaktiviteter som vil omfattes av modell for organisering av det helhetlige næringsarbeidet.

Ulike organisasjonsmodeller – erfaringer fra andre kommuner

Kommunestyret har bedt om at det ses på ulike organisasjonsmodeller som kan bidra til en helhetlig satsning på næringsarbeidet. Det er da naturlig å se på hvordan arbeidet er organisert i andre kommuner, og deretter vurdere om ulike erfaringer og tips kan benyttes i kommunens videre arbeid.

Melhus kommune er en av 10 medlemskommuner i Trondheimsregionen, og Regionrådet vedtok i 2010 en felles Strategisk næringsplan for de ti medlemskommunene. Øvrige kommuner er Trondheim, Stjørdal, Orkdal, Malvik, Skaun, Klæbu, Midtre Gauldal, Rissa og Leksvik. Vi har her valgt å se på organisasjonsmodeller i et utvalg av medlemskommunene.

Rissa kommune

I Rissa kommune er næringsarbeidet, inkludert landbruksoppgavene, delegert til det kommunale foretaket Indre Fosen Utviklingsarena KF. Erfaringen med å se landbruk i sammenheng med det helhetlige næringsarbeidet har vært positive i og med at det er en landbrukskommune. Plan og byggesaksbehandling er lagt under planavdelingen i kommunen.

Det kommunale foretaket har egen daglig leder i 100 % stilling. Det er frittstående med eget styre, men det samarbeides tett med kommunen for øvrig. Foretaket har ansvar for utarbeiding av landbruksplan og for toårige handlingsplaner i tilknytning til Strategisk Næringsplan for Trondheimsregionen. De har også ansvar for arbeidet med å motivere skolene til å engasjere seg i Ungt Entreprenørskap.

Indre Fosen Utviklingsarena har et formalisert samarbeid med Rissa Næringsforum (organisasjon for butikkene i Rissa) og investeringselskapet Indre Fosen Invest AS, som kommunen finansierer sammen med to kraftlag og den lokale banken. Daglig leder i Indre Fosen Utviklingsarena er styreleder i Indre Fosen Invest AS. Foretaket samarbeider også med Fosen Innovasjon AS, som er en frittstående virksomhet plassert i Leksvik, og de har ansvar for råd- og veiledningstjeneste overfor gründere og næringsdrivende som gjennomføres i samarbeid med Leiv Eiriksson Nyskaping AS. Indre Fosen Utviklingsarena samarbeider videre med Rissa-Martnan AS, Næringsalliansen på Fosen, Næringsalliansen i Trondheimsregionen og med Faglag for landbruk, inkludert landbruksorganisasjoner og Bondelag.

Politikernes rolle i næringsarbeidet er først og fremst gjennom politiske komitéer, formannskap og kommunestyre, men også ved styrerepresentasjon i Indre Fosen Utvikling. Rissa kommune har pr. i dag ikke bevilget midler til næringsfond, og deler heller ikke ut næringspris. Det er ikke noe næringsråd i kommunen.

Næring er synliggjort på forsiden til kommunens nettside, og når man klikker videre til nærings siden, gir det en god oversikt over de ulike aktivitetene innen næringsområdet.

Det tas forbehold om at organiseringen av det helhetlige næringsarbeidet kan bli endret i Rissa kommune etter sammenslåing med Leksvik kommune fra og med 01.01.18.

Malvik kommune

Malvik kommune har en egen nærings sjef i 100 % stilling som er plassert direkte under rådmannen. Stillingen var tidligere knyttet til selskapet Malvik Næringsutvikling AS. Da selskapet ble nedlagt i 2015, ble stillingen flyttet til kommuneadministrasjonen. Erfaringen viser at dette har vært en fordel for det helhetlige næringsarbeidet fordi det gir et bedre utgangspunkt for tverrfaglig samarbeid internt i kommunen. Det gjennomføres også faste møter hver 3.-4. uke i forum Helse i plan, der også nærings sjefen er representert sammen med andre virksomheter. Andre næringsrelaterte aktiviteter knyttet til landbruk, skogbruk, arealforvaltning og byggesak er plassert under Areal og samfunnsplanlegging med egen virksomhetsleder. Nærings sjefen har ansvar for noe saksbehandling, ivaretagelse av næringsinteressene i alle plansaker, strategisk jobbing og nettverksjobbing. Beredskapsansvar er også lagt til stillingen. Nærings sjefen har ellers ansvar for de toårige handlingsplanene knyttet til Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen, og dette er lagt inn i Planstrategien.

Malvik kommune samarbeider aktivt med Næringsforeningen i Trondheimsregionen avd. Malvik, og er representert i fagrådet. Her er ikke politisk nivå i kommunen representert. Kommunen har ikke noe eget næringsråd, men i samarbeid med Næringsforeningen arrangeres bedriftsbesøk hver 6. uke, og her er også rådmann, ordfører og varaordfører med. Utover dette har kommunen et formalisert samarbeid med Malvik VG skole, og er representert i skolens samarbeidsutvalg. I tillegg til deltagelse på bedriftsbesøk er politikerne involvert i næringsarbeidet gjennom ordinære politiske prosesser, inkludert arbeidet med toårig handlingsplan i tilknytning til Strategisk handlingsplan.

Det er ingen næringshage i Malvik, men i næringsbygget Strømheim i Hommelvik er det et bedrifts-fellesskap med 10-15 bedrifter. Det er også et eget Teknosenter på Sveberg, der 6-7 virksomheter er samlet. Malvik kommune har ingen kommunale foretak/selskap innen næringsområdet.

Malvik kommune ved nærings sjefen tar seg selv av rådgivning overfor nyetablerere, og det er mellom 1-5 møter pr. måned. Kommunen har samarbeid med Ungt Entreprenørskap flere ganger pr. år, men jobber ikke systematisk med dette overfor skolene. Det er imidlertid en målsetning at dette skal bli bedre.

Orkdal kommune

Orkdal kommune har egen nærings sjef i 100 % stilling, som er plassert under avdelingen samfunn og næring sammen med tekniske tjenester og plan- og forvaltning. Det er ukentlige møter i avdelingen der det jobbes i team med bl.a. nærings spørsmål. Plan og byggesaksbehandling overfor næringsliv har førsteprioritet. Landbrukstjenesten er skilt ut og ligger under Orkla Landbruk i samarbeid med Meldal kommune. Kommunen har ingen kommunale foretak eller selskap innen næringsområdet. Det er generelt tett samarbeid mellom næringsliv og kommune, og næringslivet gir positive tilbakemeldinger på kommunens næringsarbeid.

I Orkdal kommune fungerer formannskapet som næringsråd, og nærings sjefen holder formannskapet fortløpende oppdatert om aktuelle nærings saker slik at politikerne er orientert før sakene kommer til politisk behandling. Formannskapet behandler også søknadene til kommunens næringsfond, som er på mellom 2- 3 millioner.

Kommunen har et formalisert samarbeid med Orkladal Næringsforening og Næringshagen i Orkdalsregionen. Næringshagen får en årlig støtte fra kommunen på kr. 250 000. Kommunen kjøper også førstelinjetjeneste innen råd og veiledning overfor gründere og næringsdrivende fra Næringshagen. Kommunen er ellers representert i Orkanger Oljeforum, som er en interessesammenslutning med 8 medlemsbedrifter. Med utgangspunkt i nærings sjefstillingen, har kommunen hyppig kontakt med de ulike næringslivsaktørene.

Kommunen legger ikke stor vekt på utarbeiding av handlingsplaner i tilknytning til Strategisk næringsplan for Trondheimsregionen. Kommunen deler ikke ut næringspris. Dette er det Næringsforeningen som står for. Nærings sjefen har ansvar for kontakten med Ungt Entreprenørskap, og dette er et prioritert arbeid som er forankret hos rådmannen. Det blir dermed et prioritert satsningsområde i skolene via kommunal sjef for oppvekst.

Informasjon om næring finnes på forsiden til kommunens nettside under temaet «Bolig, eiendom og næring». På nærings siden finnes en oversikt over de ulike aktivitetene på næringsområdet.

Stjørdal kommune

I Stjørdal kommune er næringsarbeidet organisert under Enhet for næring og landbruk, inkludert nærings sjef i 100 % stilling. Det er positive erfaringer med å se generelt næringsarbeid og landbruk i sammenheng i og med at Stjørdal er en stor landbrukskommune. Enheten er plassert under Teknisk sjef. I tillegg til nærings sjefen, er det 6 andre ansatte i Enheten, der fire jobber med landbruksrelaterte oppgaver. De andre to årsverkene omfatter næringsareal, boligtomter og grunnverssaker, samt næringsfond, reiseliv, entreprenørskap i skolen og ulike næringsprosjekter og næringsutvikling. Arealforvaltning og byggesak er en egen enhet i kommunen. Politikernes rolle i næringsarbeidet skjer gjennom politiske komiteer (Komite for kultur, næring og miljø), formannskap og kommunestyre.

Kommunen har ingen kommunale foretak/selskap innen næringsområdet, men kommunen har en liten eierandel i selskapet Proneo og i Visit Trondheim. Det er inngått en samarbeidsavtale med Proneo for leveranse av råd- og veiledningstjeneste overfor gründere og næringsdrivende, inkludert tilgang til kontorfellesskap (Inkubator). Avtalen med Proneo omfatter 400 timer til førstelinjetjeneste for nyetablerere, og 400 timer rådgivning for etablert næringsliv. Samarbeidet med Visit Trondheim omfatter reiseliv og turisme i tillegg til at Visit Trondheim sørger for utdeling av lldsjel-pris.

Det er ikke noe eget næringsråd i kommunen, men kommunen samarbeider tett med næringslivet gjennom Næringsforeningen. Kommunen er representert i to fagråd i foreningen, og stiller også på frokostmøtene i regi av Næringsforeningen. Kommunen har et eget næringsfond i samarbeid med Meråker og Frosta kommuner, der styret består av politikere og representanter fra næringslivet. Kommunen har også et fast samarbeid med nettverket Næringsalliansen i Værnes-regionen. Utover dette samarbeider kommunen med nabokommunen Malvik, særlig i saker som omhandler næringsareal og samferdsel.

Stjørdal kommune er med i Trondheimsregionen, men legger ikke stor vekt på handlingsplaner i tilknytning til Strategisk næringsplan. Det prioriteres å få gjennomført ting i praksis med utgangspunkt i landbruksplanen og kommuneplanens samfunnsdel. Erfaringen er at utarbeiding av planer og utredninger tar for mye tid til at det kan prioriteres høyt. Arbeidet med Ungt Entreprenørskap i skolen skjer gjennom samarbeidet med Proneo, og dette er et område som ifølge kommunen kunne vært høyere prioritert.

På kommunens nettside er temaet næring synliggjort på forsiden. På nærings siden er det en oversikt over alle aktiviteter innen næringsområdet, inkludert tilgjengelig næringsareal.

Erfaringer fra andre kommuner som Melhus kommune kan tas med i videre næringsarbeid

Informasjon fra de fire utvalgte kommunene i Trondheimsregionen viser at det helhetlige næringsarbeidet organiseres på forskjellig måte fra kommune til kommune. Det er likevel grunn til å merke seg noen felles trekk og erfaringer.

I tre av fire kommuner er det tilsatt nærings sjef i 100 % stilling, med ansvar for det helhetlige næringsarbeidet, inkludert samarbeid med næringslivsaktører, ivaretagelse av næringsinteresser i planprosesser og samarbeid om nærings saker på tvers i kommuneadministrasjonen. I Rissa kommune har daglig leder i det kommunale foretaket Indre Fosen Utviklingsarena KF det samme ansvaret, og har en 100 % stilling. Til sammenligning er det satt av 20 % stilling til dette arbeidet i Melhus kommune.

I Rissa og Stjørdal kommuner er nærings- og landbruksarbeidet slått sammen, mens landbruksforvaltningen i Orkdal kommune er satt bort til Orkla Landbruk i samarbeid med Meldal kommune. I Malvik kommune er landbruksforvaltning, arealforvaltning og byggesak lagt under en egen virksomhet slik som i Melhus kommune. Det utredes evt. interkommunalt samarbeid med Skaun kommune innen landbruks-, skog- og viltforvaltning, samt friluftsliv.

Med unntak av det kommunale foretaket i Rissa kommune, så har ingen av de fire kommunene overlatt næringsoppgaver til kommunale AS slik som i Melhus kommune. Etter en langvarig politisk prosess, ble Melhus Tomteselskap og Melhus Næringsareal i 2017 slått sammen til selskapet Melhus Utviklingsarena AS, med ansvar for tilrettelegging for næringsareal og boligtomter. Det vil være naturlig å videreføre dette selskapet. Det samme gjelder Lundemo Bruk AS og Melhus Skysstasjon AS, som opprettholdes som selvstendig selskap.

Stjørdal og Orkdal kommuner legger ikke stor vekt på toårige handlingsplaner knyttet til Strategisk næringsplan, mens det er vektlagt i Rissa og Malvik. Kun Malvik har innarbeidet planen i Planstrategien. Melhus kommune har ikke laget slik toårig handlingsplan, og bør prioritere dette i samråd med næringsliv og politikere for å synliggjøre en fornyet satsning på næringsutvikling.

Det er kun Orkdal av de fire kommunene som har Næringsråd, men dette har en annen rolle enn det som er etterspurt gjennom politisk vedtak i Melhus kommune. I Orkdal er formannskapet næringsråd, og er involvert i alle nærings saker i forkant av politisk behandling. I Melhus kommune er det et uttrykt mål at næringsrådet skal være en arena for dialog og erfaringsutveksling mellom kommuneadministrasjon, politikere og næringsliv. Med utgangspunkt i at det tidligere har vært etterlyst bedre kontakt mellom de ulike aktørene innen næringsarbeidet i Melhus kommune, vil opprettelse av næringsråd være å anbefale.

Selv om det i flere av kommunene er bedrifts-fellesskap, så er det bare Orkdal som har en egen Næringshage, og det er et nært samarbeid mellom kommunen og Næringshagen. Stjørdal kommune har en samarbeidsavtale med Proneo AS, som også omfatter en egen inkubator (bedrifts-fellesskap for nyetablerere og næringsdrivende). Det har vært gjort to tidligere forsøk på å starte og drive egne næringshager i Melhus kommune, også i samarbeid med andre kommuner, men begge er blitt lagt ned. Selv om det formaliserte samarbeidet mellom kommune og næringsliv i enkelte kommuner skjer via en etablert næringshage, viser tidligere erfaring at dette ikke er å anbefale i Melhus kommune.

I likhet med Melhus kommune, er det i alle fire kommuner samarbeid med næringslivet gjennom kontakt med næringsforeningen. I Stjørdal og Malvik kommuner er kommunen representert i fagråd i Næringsforeningen. Ellers så har alle kommuner i likhet med Melhus kommune ulike former for fast eller uformelt samarbeid og dialog med næringslivet. Det er å anbefale at Melhus kommune viderefører samarbeidet med Næringsforeningen, bl.a. ved deltagelse på foreningens frokostmøter.

Bare to av de fire kommunene har et eget næringsfond slik som i Melhus kommune, og det er bare Melhus kommune som har utdeling av Næringspris. Melhus kommune ved Næringsutvalget behandler søknader om næringsstøtte, og en videreføring av dette vil ha betydning særlig for nyetablerere i en oppstartsfase. Erfaring viser at utdelingen av næringspris betyr mye for å sette gode næringsaktører på kartet, samtidig som det er med på å markere at Melhus kommune verdsetter egne næringslivsaktører.

I likhet med Melhus kommune er det tre av de fire kommunene som kjøper tjenester innen rådgivning for gründere og nyetablerere, mens Malvik kommune utfører dette selv. Melhus kommune har tilbudt slik råd - og veiledning i samarbeid med Leiv Eiriksson Nyskaping AS siden 2008. Melhus kommune har utlyst konkurranse med tanke på anskaffelse og formalisert avtale med selskap som kan tilby tjenesten.

Politisk behandling av nærings saker er felles for alle kommuner, men det varierer i hvor stor grad politikere engasjerer seg i næringslivssaker utover dette. Malvik kommune skiller seg noe ut ved at det arrangeres faste bedriftsbesøk hver 3.-4. uke, der også politikere er med. I Melhus kommune er det de senere år arrangert et bedriftsbesøk pr. år for hele kommunestyret. Utover dette arrangeres det bedriftsbesøk i løpet av året i regi av Næringsforeningen, der også ordfører, varaordfører og rådmann er med.

Satsningen på Ungt Entreprenørskap varierer også fra kommune til kommune, og det er bare Orkdal som har en systematisk satsning på dette gjennom at det er forankret hos rådmannen og delegert som et satsningsområde i skolen. I Melhus kommune er alle skoler kjent med ordningen, men det er opp til den enkelte skole å benytte seg av tilbyderne fra Ungt Entreprenørskap. I samråd med skolens rektorer, kan det vurderes om det skal satses mer på dette arbeidet.

Alle de fire kommunene vi har sett på har tema næring plassert på forsiden til kommunens nettside. Når man deretter klikker seg videre til nærings siden, har alle kommuner en god oversikt over de viktigste tjenestene innen næring. På Melhus kommunes nettside står ikke næring nevnt på forsiden, og leser må klikke på «Alle tjenester» for å komme videre til temaet næring, som da står under Næring og landbruk. Alternativt kan man søke etter næring i søkefeltet. På nærings siden får man oversikt over de ulike næringstjenestene, inkludert landbruk. Det anbefales at innholdet på nettsiden oppdateres, og at det gjenspeiler det helhetlige næringsarbeidet. Informasjonen på nettsiden og i andre informasjonskanaler kan bidra til å markedsføre Melhus kommune som en næringsvennlig kommune.

Opprettelse av næringsråd

Det er et mål å få til en helhetlig næringspolitikk tuftet på god kontakt mellom de offentlige og private aktørene innen næringsarbeidet. I tråd med politisk vedtak, foreslås derfor at det opprettes et eget *Næringsråd* i Melhus kommune.

Næringsrådet rolle

Næringsrådet vil hovedsakelig ha to roller. Det ene er å gi innspill til aktuelle saker av betydning for næringslivet. Det andre er å utveksle gjensidig relevant informasjon. Rådet er ikke et beslutningsorgan.

Selv om Næringsrådet ikke kan ha avgjørende myndighet og forvaltningsansvar, kan rådet med utgangspunkt i den helhetlige oversikten over næringsinteressene (vedlagt oversiktstabell) ha en viktig rolle innen følgende områder:

- Innspill til 2-årig handlingsplan for det strategiske næringsarbeidet. Handlingsplanen utarbeides av rådgiver, næring, og legges dermed fram for politisk behandling og deretter for Regionrådet i Trondheimsregionen i tråd med forutsetningene
- Informere om Melhus kommune som næringslivskommune, inkludert mangfoldet av aktiviteter og interesser som går fram av oversikten (vedlagt), med forbehold om endringer over tid
- Informere om relevante miljøledelsessystem (Miljøfyrtårn, EMAS, ISO)
- Innspill til hva som bør være av informasjon om det helhetlige næringsarbeidet på kommunens nettside og evt. andre informasjonskanaler
- Innspill til kandidater for kommunens næringspris

- Være bindeledd mellom Ungt Entreprenørskap og kommunen

Næringsrådets rolle kan endres over tid etter behov, og rådet står fritt til å velge hvilke saker som skal drøftes.

Næringsrådets sammensetning

Næringsrådet får en sammensetning som gjør det mulig å ha en helhetlig oversikt over næringsområdet sånn at det legger grunnlaget for godt samarbeid mellom kommunen og næringslivet. Rådets sammensetning kan ved behov suppleres og endres, men ledes av representant for politisk ledelse.

Følgende virksomheter vil bli representert fra kommuneadministrasjonens side:

- Arealforvaltning (1 representant fra byggesak)
- Teknisk drift (1 representant)
- Rådgiver, næring, vil fungere som rådets sekretær

Politisk nivå i kommunen representeres med en fra politisk ledelse, og en fra opposisjonen.

Det foreslås at følgende blir representert fra næringslivets side:

- Næringsforeningen i Trondheimsregionen avd. Melhus, ved daglig leder
- Representanter for næringslivet, utpekt av Næringsforeningen (2 representanter)
- Melhus Utviklingsarena AS ved styreleder

De aktuelle partene oppnevner selv sine stedfortredere.

Oppstart

Rådmannen tar ansvar for informasjon om opprettelse av næringsråd til involverte parter, og for invitasjon til oppstartsmøte i desember 2017. Næringsrådet avtaler selv møter etter behov.

Konsekvenser for folkehelse:

Gode rammebetingelser for etablert næringsliv, og satsning på bærekraftig næringsutvikling er viktig for utvikling av et mangfold av arbeidsplasser. Med forbehold om ulike yrkesrelaterede helsebelastninger, viser forskning at det å være i arbeid i seg selv er helsefremmende. Det er en viktig arena for sosial deltagelse i samfunnet, og gir rom for personlig utvikling og fellesskap. Deltagelse i arbeidslivet gir også utgangspunkt for trygg og forutsigbar økonomi og selvstendige liv. Dette er svært viktige faktorer for god helse og trivsel, og for utjevning av sosiale helseforskjeller i befolkningen.

Konsekvenser for klima og miljø:

Næringslivet har i likhet med andre aktører en viktig rolle når det gjelder å bidra til et grønt skifte gjennom redusert energiforbruk, reduserte klimagassutslipp, miljøvennlig produkter og produksjonsmetoder. Opprettelse av Næringsråd som arena for dialog og erfaringsutveksling, gir også rom for informasjon om gode miljø- og klimatiltak. Næringsrådet kan også ha en rolle når det gjelder å informere om ulike miljøsertifiseringsordninger overfor etablert næringsliv og nyetablerere.

Rådmannens vurdering og konklusjon:

En modell for organisering av næringsarbeidet i Melhus kommune må ta utgangspunkt i det som er situasjonen i vår egen kommune, samtidig som nyttige erfaringer fra andre kommuner kan innarbeides.

Ut fra oversikt over nåværende og ønskede næringsaktiviteter, er det naturlig at kommunens administrasjon opprettholder ansvar for overordnet plan, arealforvaltning og byggesaksbehandling. Det avventes videre utredningsarbeid når det gjelder interkommunalt samarbeid knyttet til landbruksforvaltning, skogbruksforvaltning, viltforvaltning og friluftsliv.

Det vil fortsatt være viktig at det er god dialog mellom næringslivsaktører og ansvarlige for byggesak og arealforvaltning, noe som kan ivaretas gjennom opprettelse av Næringsråd. Erfaring vil vise om det er i tillegg blir aktuelt å opprettholde dagens dialogmøter mellom næringsaktører og byggesak.

Det anbefales ikke å opprette et eget kommunalt foretak med eget styre som skal ivareta kommunens næringsoppgaver etter modell fra Rissa kommune. Dagens ordning gir et bedre utgangspunkt for samarbeid om nærings saker på tvers av kommunens virksomheter. Opprettelse av næringsråd vil bidra til at samarbeidet styrkes ytterligere.

Etter en langvarig politisk prosess, ble Melhus Tomteselskap og Melhus Næringsareal i 2017 slått sammen til selskapet Melhus Utviklingsarena AS, med ansvar for tilrettelegging for næringsareal og boligtomter. Det vil være naturlig å videreføre dette selskapet. Det samme gjelder Lundemo Bruk AS og Melhus Skysstasjon AS.

Melhus kommune har undertegnet en samarbeidsavtale med Gaula Natursenter AS for perioden 2014-2018, og gir en årlig støtte til Gaula natursenter på kr. 250 000,-. Det har vært oppe til diskusjon i kommunestyret hvorvidt Melhus kommune har noe igjen for denne avtalen i form av tjenestetilbud innen reiseliv og turisme. Melhus kommune er med i Trondheimsregionen, og i regionrådet ble det i september 2017 drøftet en eventuell utvidelse av Visit Trondheim sitt virkeområde til å gjelde hele Trondheimsregionen. Regionrådet bevilget kr. 200 000 til gjennomføring av en prosess med næringslivet og kommunene med sikte på en avklaring av deltagelse i Visit Trondheim. Innen avtalen med Gaula Natursenter AS løper ut, kan Melhus kommune vurdere bruken av sine midler til reiseliv/turisme i lys av dette arbeidet.

Ordningen med næringsstøtte og utdeling av næringspris er viktig for nyetablerere og etablert næringsliv, og det er naturlig at kommunens administrasjon fortsatt ivaretar denne oppgaven. Dette gjelder også utredningsoppgaver etter politisk bestilling, utarbeiding av toårig handlingsplan i tilknytning til Strategisk Næringsplan, samt saksbehandling for Næringsutvalget (næringsstøtte, kraftfond og næringsfond). Dette er oppgaver som i dag omfattes av 20 % rådgiverstilling.

Kommunens tilbud om råd- og veiledning overfor gründere og næringsdrivende, vil bli ivaretatt gjennom anskaffelse av slik tjeneste, og det bør legges vekt på markedsføring av tjenesten på kommunens nettside og gjennom andre informasjonskanaler. Med utgangspunkt i tidligere erfaring, anbefales det ikke å etablere en egen næringshage i Melhus kommune. Det kan evt. etableres bedriftsfellsskap (inkubator) der det også tilbys råd- og veiledningstjeneste overfor nyetablerere og etablert næringsliv i tilknytning til kommunens samarbeidspartner på dette området.

God kontakt mellom kommunens administrasjon, politisk nivå og næringsliv er viktig for å sikre gode rammebetingelser for etablert næringsliv, og for felles satsning på næringsutvikling. Dette kan ivaretas gjennom fortsatt samarbeid med Næringsforeningen i Trondheimsregionen avd. Melhus, inkludert deltagelse på jevnlig frokostmøter. Det vil i tillegg være viktig med en felles arena for dialog og erfaringsutveksling der alle parter innen næringsarbeidet er med. Dette kan ivaretas gjennom etablering av Næringsråd.

I tillegg til det arbeidet som i dag er knyttet til arealforvaltning, byggesak og landbruk, må kommunens øvrige innsats innen næringsarbeidet tilpasses den avsatte ressursen på 20 %. Dagens næringsoppgaver overskrider allerede denne rammen. Dersom omfanget av oppgaver skal opprettholdes og styrkes i tillegg til sekretærfunksjon for Næringsråd, må det settes av mer ressurser til dette arbeidet.

Vedlegg:

- Oversiktstabell, nåværende og ønskede næringsaktiviteter som vil omfattes av modell for organisering av det helhetlige næringsarbeidet